This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

4° Th. Ex.

Johannes Lemovicensis
Morale somnium
[altdorf 1690]

Jöcher II 2301.

Digitized by Google

4° Th Ex
193

Digitized by Google

-16.

N. 14.

JOHANNIS LEMOVICENSIS
MORALE SOMNIUM PHARAONIS.

Ex MS.

Digitized by Google

STADTBIBLIOTHEK AUGSBURG

Digitized by Google

Incipit

MORALE SOMNIUM PHARAONIS,

ad Excellentem Principem, Dominum Theobaldum, Regem Navarræ, inclytum Campaniæ ac Briæ Comitem Palatinum.

EPISTOLA I.

VIctorioſo Principi, poteſtates aëreas debellanti, Domino Theobaldo, Regi Navarræ, Magnifico Campaniæ ac Briæ Comiti Palatino, ſuus Johannes, vocatus Lemovicenſis, bonum certamen certare, curſum feliciter conſummare. Rex virtutum, progreſſurus ad prælium adverſus principes tenebrarum, Viris olim ſpiritualibus inſpiravit novam Caſtrorum aciem, novam ſtellarum Cohortem caritative colligere, caritativis ſtipendiis evincere maturiores S. Philoſophiæ filios, quos

 ſcien-

ſcientia providos, gratia ſtrenuos, paupertas reddidit expeditos, accingendo gladio Spiritus, quod eſt verbum Dei, & eos ſpirituali militiæ adſcribendo. Inardeſcens autem Spiritus apoſtaticus, Spiritus Sancti molimina demolitur, Spiritum mendacii transfiguravit in ſpiritum, ut ſeducens ſeduceret, & prævalens prævaleret: qui, proh dolor! ſimplicium credulitatem ſeduxit, & cuſinum (fortaſſe *caninum*) conſilium Achitofel exſufflavit. Vos autem, illuminante Patre luminum, non acquieſcentes Sapientiæ terrenæ, animali, diabolicæ, ſed cœleſtium ſedium aſſiſtrici, nec dum credidiſtis omni ſpiritui, nec dum ceſſiſtis omni flatui, adinſtar arundinis ventilatæ, ſapienter imitantes Solem, in ordine ſuo perſeverantem, non Lunam, mutabiliter defluentem. Quapropter in cœlis theſaurum immarceſſibilem theſaurizare, in terris nomen æternum hereditare, & cum devotis clericis & alumnis perennem gratitudinem accedere meruiſtis. Quorum ego minimus, preces veſtras recipiens pro præceptis, Serenitati veſtræ gratanter offero poſtulatum munuſculum Literarum: non præſumens de prudentia Platonis, de fantaſia Zenonis, de facundia Ciceronis; ſed jactans cogitatum in eum, qui mutorum labia reſerat, & Linguas diſertificat indiſertas. Ut autem tenuitatem muneris ſupplere valeat magnitudo Virtutis, virtuoſam elegi materiam, virtuoſis Lectoribus gratioſam, videlicet famoſum Somnium Pharaonis, moraliter expoſitum de Regia Diſciplina. Ubi Pharao typum gerit cujuslibet Regis curioſi, Ægyptus cujuslibet Regni ſtudioſi, Joſeph cujuslibet Conſiliarii virtuoſi: prætaxatum Somnium interpolatum intertexens tam Rhetoricis quam Theologicis floſculis; ſicut veſtræ probavi Celſitudini complacere. Excipiat igitur Excellentiæ Veſtræ faſtigium, meæ, ſi placet, exilitatis xenium, in XX. Epiſtolas diſpertitum. Quarum primam, quam in præſentiarum cernitis, Majeſtati veſtræ præmitto, ſuper veſtræ poſtulationis impletione. Secunda, eſt Pharaonis ad Magos, ſuper Somnii declaratione. Tertia, Magorum ad ipſum, ſuper eorum excuſatione. Quarta, Regis ad Miniſtros, ſuper Interpretis inveſtigatione. 5. Præpoſiti Pincernarum ad ipſum, ſuper Joſeph

mani-

Digitized by Google

manifeſtatione. 6. Regis ad Joſeph, ſuper Interpretationis exactione. 7. Joſeph ad ipſum, ſuper timoratâ recuſatione. 8. Regis ad Joſeph, ſuper ejusdem animatione. 9. Joſeph ad ipſum, ſuper articuli prioris dilucidatione. 10. Regis ad Joſeph, ſuper Curæ Regalis inquiſitione. 11. Joſeph ad ipſum, ſuper Regalis Officii determinatione. 12. Regis ad Joſeph, ſuper articuli poſterioris efflagitatione. 13. Joſeph ad ipſum, ſuper ejusdem articuli enucleatione. 14. Regis ad Joſeph, ſuper conſilii opportuni poſtulatione. 15. Joſeph ad ipſum ſuper petitionis exauditione. 16. Regis ad Joſeph ſuper conſilii præſtiti proſecutione. 17. Adulatorum ad Joſeph, ſuper ejus attractione. 18. Joſeph ad ipſos, ſuper eorum reſtrictione. 19. Detractorum ad Joſeph, ſuper Regis Reformatione. 20. Joſeph ad ipſos, ſuper eorum Conſolatione.

EPISTOLA II.

Pharaonis ad Magos ſuper Somnii declaratione.

PHarao, Divina Magnificentia Rex Ægypti, dilectis ſuis diſertis Philoſophis, intra terminos Regni ſui conſtitutis, ſalutem, & ſpecioſa Philoſophiæ Specula ſalubriter ſpeculari. Gloria Cœli, ſpecies ſtellarum: Gloria Regni noſtri, liberalium ſpecioſitas literarum. Sicut Cœlum ornatur luminaribus, ſic Ægyptus diſciplinis liberalibus honoratur. Veruntamen claritudo terreſtris cœleſti claritati præfulget; quia de Cœlo Claritas, de terra Veritas eſt exorta. Quantum autem exaltantur Cœli à terra, tantum clara & immarceſſibilis ſapientia, claritati ſupereminet corporali. Quapropter non dedignantur Cœli enarrare gloriam Ægypti; ſed ipſius præconia pronunciat firmamentum. Ibi famoſus Planetarum ſeptenarius, ſeptiformis Philoſophiæ numerum præconizat: ibi ſeptem ſidera, in unum coadunata Collegium, ſeptem artes inſinuant, in idem ſtudium congregatas. Ibi tres Stellæ, ſtellato Curru præcurrentes, triviales artes effigiant, quadrivium præcedentes. Nec inſulſe cœleſtis providentiæ celſitudo prævidit Regnum noſtrum hujus benedictionis dulcedine præveniri.

 Dece-

Digitized by Google

Decebat enim, ut patriam, quam corporalis irrigat Nilus, in ſeptem partiales fluvios derivatus, ſpiritualiter irrigaret liberalis Philoſophia, in totidem ſpeciales ſcientias propagata. Nam profecto Naturam ars imitari voluit, figuram res comitari debuit: & tam cœleſte quam terreſtre oraculum, remanere non decuit inexpletum. Vnde nimirum, etſi multæ Provinciæ multas congregarunt divitias, hæc ſupergreſſa eſt univerſas, quapropter admirati Seniores cœperunt Prophetiæ viſcera perſcrutari. Gloriatur gemmis India, Thure Sabba, auro Arabia: Nos autem oportet in theſauro gloriari incomparabili, ſine damno communicabili; quem nec fures furantur, nec tinea demolitur. Contemplantes itaq; præclaram prudentiam veſtram, tanquam lucernas lucidas, ſuper ſeptemplicis Prophetiæ (f. *Philoſophiæ*) candelabrum exaltatam, non degenerantem à clariſſimis Prædeceſſoribus veſtris, de quorum mineris aureis, ſapientialium columnarum in palatio omnis Sapientiæ rutilantium, olim exciſas fuiſſe, Veritas prædicat in plateis, dignum decernimus, perſpicacitati veſtræ patefacere Somnialis imaginationis ænigma, quod interiorem intuitum noſtrum nuper exterruit, & quietem nocturnam reddidit inquietam: ut in lumine dilucidationis veſtræ, lumen in ſignis (fortaſſe inſerendum, *non*) implicate videamus. Enim vero, ut prolixitatem Somnii, narrativo breviloquio coarctemus, terrificâ viſione videbamur videre ſeptem boves opulentiſſimas, à totidem exanguibus, & ſeptem ſpicas refertiſſimas, à totidem inanibus, duplici contritione conteri & conſumi. Quocirca ſtudioſam intelligentiam, & annoſam experientiam veſtram, novitate precaminum ad novum exercitium excitamus, diligenter rogantes diligentiam veſtram, quatenus lynceis oculis, aquilari acie, ad arcana Prophetiæ penetralia penetrare curetis, reſeraturi divinalis Sapientiæ Librum, artificioſo Artium Septenario ſigillatum, ut inventum ænigmaticæ viſionis prædictæ dilucidarium, nobis dilucidè conſcribatis; preces noſtras illa proſequentes vigilantia, quod in paucis vexati, in multis bene diſponamini, & bonorum laborum fructum conſequamini glorioſum.

Digitized by Google

Epistola III.

Magorum ad Pharaonem, ſuper eorum Excuſatione.

CLariſſimo Principi, temporali, naturali, & ſapientiali claritudine clare, clarius, clariſſime illuſtrato, Domino Pharaoni, Divina magnificentia illuſtriſſimo Regi Ægypti, Univerſitas Philoſophorum in Ægypto philoſophantium, potentiam invincibilem, ſapientiam infallibilem, bonitatem intemerabilem, cum ſalute. In veritate comperimus, ignitum Eloquium veſtrum diſcretione lucere, dilectione fervere: de cujus lumine & calore, & ſtuporem in intellectu, & ardorem accepimus in affectu. Quis enim intellectus non admiraretur, quis affectus amplexari non debeat diſertam manſuetudinem, & manſuetam diſertitudinem veſtram? quam fortunæ claritas non excæcavit, quam naturæ generoſitas non inflavit: ſed illuſtris magnanimitas illuſtrativa, illuſtrium magnificativa Magnatum, cœleſtium diſtinctionem diſcernere, terreſtrium diſpoſitionem dignoſcere, & theſauros inviſibiles docuit viſibilibus anteferre. Felix fortuna Regia, non Regno Regem, ſed Regnum Rege clarificans. Felix Natura Nobilis, non mentem ſanguine, ſed ſanguinem mente nobilitans. Felix quoque Scientia literalis, eleganti ſpiritui, tanquam Cellæ pigmentariæ, aut apothecæ aromaticæ, inſpirata: quæ a vaſis dulcedine ſaporem contrahit & odorem. Perlecta ſiquidem Veſtræ Serenitatis Litera, concaluit cor noſtrum intra nos, & in meditatione noſtra ignis gratulationis exarſit: quod, ſicut elocutionis ipſius elegantia reſonabat, Deus Scientiarum Dominus, ſtudioſitati noſtræ ſtudioſum deſtinavit incentivum, in quo mira magnalia, & magna mirabilia, per Speculum & in ænigmate, ſpeculetur. Cæterum riſus noſter dolore miſcetur, & extrema gaudii gravis occupat luctus, pro eo quod Dominationi veſtræ ſervire, quantum volumus, non valemus. Quis enim dabit nobis tantæ ſcientiæ clavem, ut poſſimus clauſi ſermonis oſtium aperire? Claves noſtræ alterius ſapiunt ſapientiæ fabricam: Somnialis clau-

Digitized by Google

clauſura clavem requirit aliam, a noſtris clavibus alienam. Ut enim claves noſtras in medium afferamus: aliæ reſerant Elementorum juncturas, terminorum figuras, colorum picturas; aliæ numerorum certamina, ſonorum modulamina, angulorum diſcrimina, volumina circulorum. Quod ſi Regalis tranquillitas a turba clavium non turbatur: aliæ adaperiunt cœleſtium motorum influentias, mobilium controverſias, motuum ſymphonias, electorum reciprocationes, vaporum impreſſiones, mineralium mixtiones, vires herbarum, mores animalium, origines animarum. Aliæ complexionum diſtantias, humorum repugnantias, Sanitatis harmonias, ægritudinum dyscraſias. Aliæ vero varietates actuum, cauſalitates habituum, extremitates vitiorum, & medietates virtutum. Jam luce clarius Perſpicacitati Veſtræ inclaruit, jam oculoſa circumſpectio veſtra oculata fide prævidit, quod reſerandæ ſeræ cœleſti, ſubcœleſtes claves non congruunt, multivariis ſapientiæ mundanæ manſionibus deputatæ. Cum enim Deo claudente nemo aperiat, fruſtra ſudatur, divinitus obſerata humanitus reſerare. Ideoq; Majeſtatis Veſtræ magnificentiam, una voce, voto unanimi, deprecamur, quatenus noſtram ſuper his ſuſtinentes inſipientiam, & impotentiam ſupportantes, voluntatis noſtræ promtitudinem pro facto reputare velitis, nec permittatis ſuſpicione ſiniſtra ſinceritatem Regiam fermentari. Illico acutiſſime advertentes, quod oculi Domini, multo lucidiores ſuper Solem, qui vias hominum intime intuentur, numerantes conceptus, ponderantes affectus, menſurantes effectus, humanæ ſubtilitatis ſublimitatem ſuperant, & ſupercœleſtium ſubſtantiarum aquilares aſpectus ſuperabundans luminoſitas, Solis intelligentiam ſupervincit. Unde nimirum attenuatus eſt intuitus noſter, ſuſpiciens in excelſo. Sicut enim operatur (f. *opacatur*) oculus Veſpertilonis ad lucem Solis, ſic & intellectus noſter ad incomprehenſibilia judicia & inveſtigabiles vias ejus. Quamobrem Dignitatem Veſtram non decet indignanter ferre, quod Divini Sigilli characterem præſumtuoſo judicio cancellare nolumus, quod Supernum Secretum reverentiali ſilentio venerari voluimus, quod igno-

Digitized by Google

ignotæ veritatis ſcrutinium Viris virtuoſioribus maluimus reſignare.

EPISTOLA IV.

Pharaonis ad Miniſtros, ſuper Interpretis Inveſtigatione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, dilectis & fidelibus ſuis Conſiliariis, Camerariis, & cæteris Subminiſtris, præſentis mandati continentiam audituris, ſalutem, & præcepta ſalubria corde deſcribere, ori circundare, digitis alligare. Rationis rectitudo dictavit, & Antiquitatis conſuetudo præſcripſit, ut, cum Regalis pondus Regiminis, giganteis etiam humeris formidandum, ſingularis perſonæ ſtrenuitas portare non ſufficeret, in ſuſceptæ partem ſollicitudinis ſubminiſtros convocare curaret, prudentes, ſicut ſerpentes, ſimplices, ut columbas: prudentes in bono; ſimplices in malo: prudentes, ne fraudarentur; ſimplices, ne fraudarent: quos Regalis proſequeretur benevolentia, ſpecialis prærogativa favoris; tanquam egregia ſui membra, prudentiæ claritate, juſtitiæ agilitate, temperantiæ ſubtilitate, ac fortitudinis impaſſibilitate dotata. Quod ſi proceſſu temporis pernicioſa cupiditas, origo vitiorum, ærugo morum, putredo virtutum, memoratis membris illam immitteret dyſcraſiam, quod ſuperbia tumeſcere, invidia marceſcere, iracundia candeſcere, acedia rigeſcere, avaritia areſcere, gaſtrimargia bruteſcere, petulantia putreſcere cenſerentur; Honeſtas Regia corpus ſuum membrorum talium inhoneſtate dehoneſtari non permitteret, ſed aut correptionis medicamento curaret, aut, ſi morbus exigeret, ſeveritatis gladio reſecaret. Regalis igitur honoris onere prægravati, indecorum, indecens & indignum exiſtimavimus, cenſatis præjudicare ſententiis, & præſcriptæ conſuetudinis terminos tranſilire. Unde profecto prudentiæ noſtræ ſingulariter inhærere nolentes, fidelem prudentiam & prudentem fidelitatem veſtram in Regalis Contubernii familiaritatem, & noſtri corporis integritatem, maluimus convocare: quorum probitatem etſi plerunq; probaverimus,

Digitized by Google

rimus, in præſenti tamen articulo probabilius volumus comprobare. Cœleſtis namq; celſitudo Conſilii, ſecretum Secretorum nobis inſinuare decrevit: cujus tenorem Viris prædiſertis, Philoſophis præmaturis, quorum celeberrimo incolatu Provincia noſtra privilegiari promeruit, nunciantes, expetitam elucidationem nondum accepimus, ipſis Philoſophis Somnialis Significantiæ profunditatem admirantibus, & intelligentiæ ſuæ imparitatem ſtudentibus excuſare. Quocirca fidelitati veſtræ, ſub Regalis indignationis interminatione, præcipiendo mandamus, quatenus, omni tergiverſationis, excuſationis, aut prorogationis, impedimento ſublato, circuire terram ac perambulare curetis, donec invenire mereamini Virum tanta virtute præditum, tanto lumine cœlitus illuſtratum, cui datum ſit tantum noſſe myſterium: cujus labiis tanta interpretationis gratia ſit infuſa, ut abſcondita prudentibus valeat propalare. Quicunque vero dignus inventus fuerit, tantæ dignitatis invenire theſaurum, ſollicitudini noſtræ non pigritetur reſcribere: fidelis inquiſitionis, felicis inventionis, & feſtinatæ renunciationis digna ſtipendia recepturus.

EPISTOLA V.

Præpoſiti Pincernarum ad Pharaonem, ſuper Joſeph manifeſtatione.

TRemendo Principi, Statera rectitudinis judicia ponderanti, Domino Pharaoni, Divina Magnificentia Regi Ægypti, fidelis ſuus Pincernarum Præpoſitus, feliciter regnare, ac thronum Regium juſtitia roborare. Fons Sapientiæ in excelſis ſcaturiens, ex ore Altiſſimi prodiens, cujus jucundus impetus ſupercœleſtem lætificat civitatem, defæcatis animabus per ſomniales latebras, quaſi cœleſtes cataractas, illabitur: per quas Veſtræ Serenitati divina diſtributione dignoſcitur influxiſſe. Verum cœleſtis deſtillatio Studioſitatis veſtræ fervorem refrigerare non valens, acrioris ſitis incentivum incendit, ſuperna Curia curialiter ordinante, ut qui propinatoris fungebatur officio, votivam vobis in hac parte

læti-

Digitized by Google

lætitiam propinaret. Sane cum Edicti veſtri ſeveritas noſtris intonuiſſet auribus, & à voce veſtri tonitrui formidaſſem, repente recordatus ſum excellentis Interpretis, ætate juvenis, maturitate ſenis, converſatione cœleſtis, peregrinatione terreſtris, intellectu fulgentis, affectu ferventis, affatu mulcebris & ſuavis: cujus innocentiam fraterna æmulatio non infecit; cujus modeſtiam blanda proſperitas non illexit; cujus juſtitiam fœminea perverſitas non pervertit; cujus conſtantiam fortunæ ferocitas non confregit; cujus prudentiam adverſitatis impatientia non turbavit. O delira fortunæ cæcitas, inimica naturæ, noverca gratiæ, naturalem ordinem turbans, mundialem pulchritudinem dehoneſtans, virtutes ſubpeditans, vitia inthronizans, cæcos ſpectatores, mutos præcones ſtatuens, imperitis imperia, & peritis pericula, ſtatera doloſa & doloroſa diſtribuens, qua fronte permiſiſti jacere in lacu miſeriæ & luco fæcis, tam pretioſam ſapientiæ margaritam? O miſeranda & miranda mortalium corruptela! quorum ſic vagatur intelligentia, ſic lubricatur tanmorra (f. *memoria*) & benevolentia perigretatur (f. *periclitatur*,) ut tanto temporis intervallo oblivioni tradiderim meæ captivitatis conſortem, meæ calamitatis conſolatorem, meæ reſtitutionis probatiſſimum conjectorem. Veruntamen triſtitia mea vergit in gaudium: & deſolationis immoderantiam illa conſolatio moderatur, quod ſomnolenta mea inortamina (f. *intermortua memoria*) tam accepto tam opportuno tempore meruit excitari, ut per eum (f. *eam*) veſtra coëxcitetur prudentia, aurum de terra tollere, theſaurum abſconditum in lucem producere, ſuſcitatum de pulvere pauperem cum Principibus collocare. Dignetur itaque Regalis dignitas, ad viſionis evidentiam laborioſe ſtudens, ſtudioſe laborans, quærens, & non inveniens, petens, & non accipiens, pulſans, & non ingrediens, relaxare ſtudium, revocare ingenium, & ad lyræ præſentis ſonitum reſpirare. Ecce enim quod forinſecus petitis, intrinſecus obtinetis: quod mendicat Regale Palatium, Carcerale latibulum eructabit. Intonizet Edictum Regium: inſonet vox virtutis, præpotenter præcipiens vectes confringi, vincula diſrumpi,

 colli-

Digitized by Google

colligationes impietatis diſſolvi , & juſtum de anguſtia liberari. Jam profecto ærumnoſum ergaſtulum erubeſcit innocentis præſentia : Jam judiciale Prætorium ſapientis iſtius ob abſentiam ingemiſcit. Jam offertur ſitienti ſatietas ; cæcutienti veritas ; ſomnianti conjector : cujus induſtriæ non nocturna ſilentia conticeſcunt, nec latebroſa ſomnia deliteſcunt, ſed ſtupenda prodigia, & , ſingulari privilegio , phantaſmata translucent , & ænigmata eniteſcunt.

EPISTOLA VI.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper Interpretationis exactione.

PHarao, Divina Magnificentia Rex Ægypti, Viro ſapienti, perſecutionem pro juſtitia patienti, Joſeph, Ebræo, Amico deſideratiſſimo, ſalutem, & coronam cum vincentibus, bravium cum currentibus, denarium diuturnum cum laborantibus, obtinere. Exurge gloria noſtra, exurge pſalterium & cithara, converte planctum in gaudium , concide triſtitiæ Saccum , circumda tibi lætitiæ veſtimentum. Ecce enim nox adverſitatis præceſſit, dies proſperitatis acceſſit. Prius experta fortunæ verbera, dulciora vino, fragrantiora unguento : qui ſuſtentabaris pane tribulationis & aqua anguſtiæ, inebriaberis ab ubertate domus noſtræ, & potaberis voluptatis torrente : qui ſedebas in tenebris & umbra mortis, ſedebis in pacis pulchritudine, in tabernaculis fiduciæ, in requie opulenta. Feſtina dilecte : Nam dilecta noſtra, electa noſtra, columba noſtra, prædulcis Sapientia, apud nos domum compoſuit, columnas diſpoſuit, menſam propoſuit, vinum ſuum cum melle miſcuit , ad arcanum colloquium, ad tranquillum conſortium, ad jucundum convivium te invocans, te incitans, te invitans. Quid moraris? quid miraris? En domus Regia, ſuſpenſis auribus, attentis oculis tuum præſtolatur adventum. Inquietum eſt Cor noſtrum ad te, donec conquieſcat in te, quod vulneraſti in uno tuorum ſpiritualium oculorum : quia nimirum intellectualis oculi

Digitized by Google

oculi tui mirabilem perſpicacitatem audivimus, & auditam concupiſcimus experiri. Ne tamen tuam perturbet providentiam percunctatio improviſa, diſertitudini tuæ præſentium inſinuatione præoſtendimus noſtræ cauſam ſollicitudinis, noſtræ materiam quæſtionis. Sane Scrutator cordium, contemplator conceptuum, & donorum ſpiritualium inſpirator, nuper aſpiciens ſenſualitatem noſtram extrinſecus dormire, ac rationem intrinſecus vigilare, prodigiale portentum & ſtupendum ſpectaculum conſpicari mentis noſtræ conſpectui præſentavit. Sicut enim ſomnialis imaginationis ſeries oſtendebat nobis fluvialem ripam perambulantibus, viſuales radii loca circumſtantia pervagantes, inopinabilem videbantur videre conflictum, conſumentibus ſiquidem vaccis vaccas, ſpicis ſpicas, ſeptenis ſeptenas, inanitis refertas, ſupervacuis ſuper plenas. Super quibus conſulentes Conſultos, efflagitato dilucidario, expectato reſponſo, reſponſionem non reportavimus, ſed ſtuporem. Licet enim iidem Conſiliarii literalibus ſtudiis, liberalibus diſciplinis, diſpari ſenſus claritate, ſed pari ſtatus dignitate, fulgerent, perſpecto tamen prælibatæ viſionis ænigmate, decernentes, ſomniale figmentum non caſuali fantaſmatum confluxione, non intranea paſſione, non extranea impreſſione, ſed divina duntaxat immiſſione, ſupernaliter figuratum, poſuerunt ori ſuo cuſtodiam, ne fortaſſis altiora ſe quærere, aut os in cœlum ponere cauſarentur. Nos autem arbitrantes, quod profunda Dei ſcrutari, & ſecreta ſomniorum interpretari vix aut nunquam ſufficiunt animales homines, ſpiritualem oculum non habentes, deſideratam dilucidationem intelleximus intelligentiæ tuæ divinitus reſervatam. Quam ob cauſam concupiſcit & deficit anima noſtra, ſicut cervus ad fontem aquarum, ſic anhelans ad ſapientiæ tuæ fontem. Veni ergo, deſiderate noſtris gentibus, veni, noli tardare, pluviam voluntariam ſegregaturus, ſitientibus fontalem ſapientiam derivaturus exterius. Sonet vox tua in auditorum auribus per doctrinam: luceat lux tua lectorum aſpectibus per ſcripturam. Venter tuus quaſi vas pigmentarium, vas mellitum, vas aromaticum, potum præclarum continens, ſuavem, mul-

 cebrem

Digitized by Google

cebrem & ſalubrem. Egrediatur de hoc ventre fons aquæ vivæ, fons ſapientiæ ſalutaris, de cujus plenitudine accipiant univerſi, haurientes aquas in gaudio de fontibus Joſeph, de fontibus filii accreſcentis. Jam enim Linguæ lactentium palatis cordium adhæreſcunt: Jam viſcera noſtra propter ſitim ſomnialis ſcientiæ inardeſcunt.

EPISTOLA VII.

Joſeph ad Pharaonem, ſuper timorata Recuſatione.

GRatioſo Principi, non alta ſapienti, ſed humilibus conſentienti, Domino Pharaoni, Divina magnificentia clementiſſimo Regi Ægypti, Joſeph Hebræus, ſervus ejus inutilis & indignus, cum ſpontanea ſervitute, ſalutem, quam oculus non vidit, quam auris non audivit, & in cor hominis non aſcendit. Domine, audivi auditum veſtrum, & timui: Conſideravi Majeſtatis veſtræ magnitudinem, & expavi. Cum enim ſpiritus veſter ſuper mel dulcis auribus meis dulciter aſpiraret, & lenitatis veſtræ literam exultantem & ſaltantem, ac tripudianti dulciloquio moleſtiam meam modificare conantem, lugendo legerem, & legendo lugerem, impulſus everſus fui, ut caderem in profundum amaritudinis, propter imaginationem diſcriminis imminentis. Continuo namq; timor & tremor venerunt ſuper me, tribulationis & doloris adventantium, horridi præcurſores eorum, qui prænunciantes adventum præoccupaverunt hoſpitium cordis mei. Heu me, quod incolatus meus prolongatus eſt, donec fortuna pharetram ſuam evacuet, donec ſanguine meo ſagittas ſuas inebriet, donec utrinq; me confodiat, donec utrumq; latus transfigat, ſicut ſignum poſitum ad ſagittam. Siniſtrum latus jamdudum doleo: Nunc dextro lateri dolor intenſior intentatur. A læva levius oppugnabat adverſitas: a dextra ſævius proſperitatem autumo graſſaturam. Utraq; ſiquidem fortuna formidabilis; ſed formidabilior proſpera, quam adverſa: Nam adverſa præmunit adverſarium; ſed proſpera prodit incautum: Hæc excitat in-

Digitized by Google

tellectum; illa cæcis objicit offendiculum: Hæc quaſi Leo rugiens palam aggreditur; illa ut Draco ſibilans clandeſtine malitiam machinatur: Hæc vigilantis ſanguinem ſitit; ſed illa ſpiritum dormientis exſugit. A læva patientiæ clypeo me tuebar: ſed a dextra quis mihi clypeum coaptabit? O fera peſſima, fortuna fortiſſima, quid lætaris, cum male feceris? quid exultas in rebus peſſimis? quid in malitia gloriaris? annon ſufficiebat tuam ſatiare voraginem, quod mihi paternam præripuiſti præſentiam? quod in me fraternam armaſti truculentiam? quod adverſum me Pothipharis præcipitaſti ſententiam? niſi ſeveritatem (ſ. *ſerenitatem)* Regalem innocentis profuſione ſanguinis polluas ac profanes. Jam bella mihi video; jam bellica machinamenta prænoſco: Nam fortunæ fallacias, & ſatanæ verſutias non ignoro. Compeditum expedire, cum iniquis deputatum juſtificare, opprobriis ſatiatum commendare conatur, ut de carcere productum ad palatium, velocius perducat ad patibulum. Quia nimirum veritas odium pariens, & amicos ſuos inimicos mundi conſtituens, opportune importune exactionem Regiam poſtulat. Quam ſi confitear, manus Regias non effugiam: ſi diffitear, in horrendas manus Dei viventis incidam, qui ex verbis ſuis unumquemq; juſtificat aut condemnat. Undiq; me anguſtiæ coanguſtant: utrobiq; mortales inſidiæ me circumſtant: hinc ſpirituales; inde corporales: hinc interior; inde exterior mors inſurgit. Illinc terreſtris ſeveritas intonizat: Indignatio Regis, nuntius mortis: Iſtinc cœleſtis veritas præconizat: Os, quod mentitur, occidit animam mentientis. Deus, ſcientiarum Domine! cur incerta & occulta ſapientiæ tuæ manifeſtaſti mihi? cur abſcondita Sapientibus parvulo tuo revelanda duxiſti? ut addens ſcientiam, adderes & dolorem. An ſuppetebat meam mirificare miſeriam, quæ olim ſomniale præſagium, contra meam innocentiam, invidiæ fraternæ ſeminarium, & iracundiæ fomitem miniſtravit? quæ de terra fluente fluenta mellis & olei, in terram tenebroſam & luctuoſam me propulit, amaritudine replendum, abſynthio inebriandum; niſi ad elucidationem Regalis ſomnii provocarer: ut, ſi hominibus placere

ſtudu-

Digitized by Google

ſtuduerim, tibi diſpliceam; ſi oculis infirmis, magis tenebras quam lucem diligentibus, odioſam lucem oſtendero, lucerna mea a lucem odientibus extinguatur. Obſecro, Domine, mitte, quem miſſurus es, priusquam tenellis humeris giganteum onus incumbat, & altius fortunæ cœnum alteret intellectum. Ad thronum gratiæ veſtræ redeo, Regum manſuetiſſime, ſupplicius inſtans, inſtantius ſupplicans, flexis genibus mentis meæ, quatenus afflicto afflictionem inculcare nolentes, alterius conjectoris ſciſcitari dignemini conjecturam. Satius enim æſtimo, patienter tolerare triſtioris fortunæ verbera, quam adire jucundioris oſcula fraudulenta.

Epistola VIII.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper ejusdem animatione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, Amico ſincero, Joſeph, Hebræo, ſpiritualis prærogativa gratiæ divinitus inſignito, ſalutem, & Lucernam latitantem ſub modio ſuper candelabrum exaltare. Qui producit ventos de theſauris ſuis, flagranti deſiderio & æſtuanti ſtudio noſtro quaſi ventum roris flantem immiſit, cum tuæ diſcretionis notitiam noſtris auribus nunciavit. Nec miramur, quod ſperatam dilucidationem differre tanto voluit tempore Dominus ultionum: Sic enim dictavit divina ſapientia, ut tam diu deſiderata declaratio tenebris ignorantiæ clauderetur, quamdiu deſideratus declarator tenebroſo tenebatur ergaſtulo; nec prius a ſuis abſolveretur vinculis veritas, quam veridicus; interpretatio, quam interpres. Cæterum mirabilis facta eſt ſcientia tua ex eo, quod veritatis revelationem reformidare videris: illic timore trepidans, ubi nulla timoris ratio, nulla tremoris. Licet enim mundialem machinam ſic avaritiæ peſtis involvat, quod Sapientum oculos excæcare, quod ordinem judicialem turbare, quod ſtateram rectitudinis obliquare prævaleat, iniquitatis mammona præponderante juſtitiæ, ac rationi præjudicante concupiſcentiæ corruptela: Num idcirco ſuſpicari debet privilegiata pru-

Digitized by Google

prudentia tua, ſic usque regnare injuſtitiam, quod quis locus juſtitiæ non ſuperſit? Abſit enim ſic inundare vitia, quod virtutum univerſitatem demergant: Cum olim generale diluvium, univerſalis vorago animantum, etſi non ſingula generum, ſalvarit tamen genera ſingulorum. Nos autem nondum ita deſipimus, nondum illa mentis inopia laboramus, quin potius eligamus a veritate dirigi, quam a falſitate deludi, & Thronum noſtrum firmare juſtitia, quam injuſtitia infirmare. Quod ſi fortaſſis æſtimationem noſtram adeo delirare contingeret, ut tenebras lucem, & lucem tenebras, poneremus, non idcirco veritatem alligare, ſeu rationem pro tribunali ſedentem degradare deberes, minus metuens vitam extinguere, quam æquitatis atteſtationem extingui: cum glorioſius moriendi genus exiſtat pro juſtitia agonizare usque ad mortem, quam agoniam mortalis ægritudinis expectare. Quis enim non malit froneſi, quam freneſi, caput exponere? quis non malit juſtitiæ, quam naturæ, debitum reddere? quis non malit vitam virtutibus, quam vermibus, reſignare? Idcirco tuam famoſam fortitudinem, fortunæ triumphatricem, quæ nec in adverſitate deficere, nec in proſperitate præſumere conſuevit, rogando requirimus, & requirendo rogamus, quatenus ad propoſiti propalationem problematis intrepide proficiſcens, quovis impedimento ceſſante, nobis ediſſeras ænigmaticam viſionem. Ne autem expedita dilucidatio ſic in aures vocaliter tranſeat, quod in auras velociter evaneſcat, ſtudeas nobis exemplare epiſtolam ſecundum exemplar, quod tibi in mente fuerit divinitus demonſtratum.

EPISTOLA. IX.

Joſeph ad Pharaonem, ſuper Articuli prioris dilucidatione.

PRæclaro Principum Luminari, Domino Pharaoni, divina magnificentia prælustri Regi Ægypti, Joſeph, Hebræus, & ipſius gratia a vinculis abſolutus, cum gratiarum actione ſalutem, & in manſuetudine ſuſcipere ſapientiam ſalutarem. Vivus eſt, Domi-

Digitized by Google

ne, ſermo veſter & efficax, penetrans ut gladius, conterens ut malleus, ardens ut facula, rutilans ut lucerna: cujus vivacitas efficax, efficacia vivax, meum captivavit intellectum, alligavit affectum in obſequium veſtrum, aut potius in Divinum. Audiam itaq; quid loquatur in me Dominus; non abſcondam talentum mihi creditum; non parcam amplius ori meo: Spero enim, quod non in incertum curram, non incaſſum aëra verberabo, non ſuper ſpinas detractionis, petram obſtinationis, aut viam mentalis evagationis, ſemen ſermonis ſalutiferi ſeminabo; (ſi tamen ſeminator cenſeri debeam, & non accommodatius cophinus ſeminantis) ſed in terram bonam, in animam benivolam, fructum centuplum reddituram. Sic enim Rex ſapiens, ſapienter audiens, ſapientior erit: & ipſius exemplo audient Reges, addiſcent Principes, duriſſimum præcavere judicium, in præſidentibus exercendum. Utinam Rex univerſæ poteſtatis compoſitum ſermonem in ore meo tribuat, ut cœleſtis Scriba linguam meam quaſi calamum ſuum temperet, ut interrogationi veſtræ reſponſionem rectam reſcribat, non atramento corruptibili, ſed ſpiritu divino. Porro æternitatis ſpeculum utrumque ſpeculans, & in candore lucis æternæ regalem intuens viſionem, fideli conjectura conjicio, quod Regalis imaginatio per bovinum exterminium Regiam innuit diſciplinam. Nunquid enim de bobus cura eſt Deo? an potius homo in honore exiſtens & hujusmodi non intelligens, jumentis inſipientibus comparatur? Somnialis igitur viſio ſomnolentæ proviſioni alludit: imaginatio fantaſtica fatuam cogitationem deſcribit. Quid enim aliud dogmatizat, de fluvio emergere animalia, non rationalia, non maſculina, ſed fœminina, non ſubjugalia, ſed paſcualia, nullam ſemitam ſectantia, ſed campos pervagantia, quam de corde Regis erumpere curas, non ſpirituales, ſed animales, non rationales, ſed irrationales, non viriles, ſed muliebres, non ſubjugatas utilitati publicæ, ſed relictas voluntati privatæ, non ſequentes ſemitam æquitatis, ſed vagantes per altitudinem Regiæ libertatis. Quid autem per vaccarum differentiam ſive differentem corpulentiam ſignantius deſignatur, quam hujusmodi curarum diſcrepantia,

quare

Digitized by Google

quare aliæ ſunt turgidæ & inflatæ, aliæ autem aridæ & exangues. Sed unde deformitas tanta proveniat, qui habet aures audiendi, audiat. Crebro contingit, cum Regalis circumſpectio circumvicina curarum genera circumfuſa mente circumſpicit; cum populares, militares, ſacerdotales curæ circumſtrepunt aures ſuas, quod, peregrinas curas admirans, familiares faſtidit, importunas paulatim admittens, opportunas pedetentim excludit, alienis adhærens, Sponſam propriam, curam ſcilicet Regiam, deſolatam dimittit. Unde conficitur, ut, curis novis regnantibus, antiqua ſerviat; illis eructantibus, hæc eſuriat; illis pingueſcentibus, hæc macreſcat: usque adeo, ut cura adventitia impinguata, dilatata, incraſſata, jam non cura, ſed curioſitas, denominari debeat; domeſtica vero divulſa, dilacerata, diſperſa, non cura, ſed incuria valeat nuncupari. Hæ ſunt curæ inſipidæ & inſulſæ, videlicet curioſitates & incuriæ nonnullis Regibus conregnantes, nonnullis curiis concurrentes: quarum occaſione univerſa confunduntur officia, & in cahos confuſionis antiquum omnia relabuntur: dum non opifices ſuis operibus ſunt intenti; non artifices ſuis artibus ſunt contenti; ſed viciſſim alii ſe transformant in alios, & ſinguli ſunt ſimiæ ſingulorum. Nec diſcordat, quod boves referiſſimæ a tenuiſſimis devorantur: quoniam pari peccato curioſitates ab incuriis abſumuntur. Nam cuicunq; curioſitates ab incuriis abſumuntur, laudabiles, earum laudes incuriæ vituperabiles prorſus evacuant & exſufflant. Quid enim prodeſt, ditari præter neceſſariis, & neceſſariis denudari? an fortaſſe curandum eſt cum cornice, admirari pavones, & aſpernari cornices, & abjectis pennis nigris aſſumere oculoſas? Sed forſitan ad hunc offenſionis lapidem offendet aliquis pedem ſuum, quod animalium prædictorum proprietas potiſſima videtur conjecturæ præſenti contradicere, ac ab ejus ſententia appellare. Cum enim præmemoratæ animantium ſpecies ratione munditiæ Divino cultui & humano congruant eſui, exiſtimabit aliquis, quod captatæ curarum materiæ, apud Deum & homines debeant approbari. Veruntamen apud diſcretum Judicem, qui cauſam, quam ignorat, dili-

Digitized by Google

genter inveſtigat, non admittetur inanis appellatio, ſed appellans apponet digitum ori ſuo. Conſtat enim, quod non Divinum Sacrificium, non humanum decet edulium, pecus morbidum aut morticinum, ſubreptitium aut furtivum. Quapropter utrumq; Sacrificium odioſum, utrumq; edulium pernicioſum: neutrum Sacrificium gratioſum; neutrum edulium fructuoſum: quod nimirum illud morbidum aut morticinum; hoc ſubreptitium aut furtivum. Nemo ſe ſeducat vana religione ſeducens cor ſuum: nec ſibi blandiantur mendaces filii hominum inſtanter decipientes in vanitate ſe ipſos. Nam profecto non quicunq; ſe ipſum commendat, ille probatus eſt, ſed quem ille commendat, qui ſacrificium ſenſuale, qui obſequium irrationabile, non acceptat. Deinde de bipartito brutorum ſeptenario tam generalis quam ſpecialis ratio poterat aſſignari: quia tamen oneroſam materiam & conjecturam moleſtam arctari potius quam ampliari prudentia docet, & prudentia perſuadet, ſufficiat præſenti epiſtola, ſpeciali ratione proſcripta, deſcribere generalem. Septenarius ſiquidem numerus, cœlorum revolutiones, temporum extenſiones, & temporalium durationes utiliter commenſurans, beſtiali collegio non abſurde menſurari conjicitur, ut curarum beſtialium præmiſſarum univerſalitas deſignetur. A modo adhibebo cuſtodiam ori meo, & labiis meis circum ſignaculum ſuperponam, ne forte præſens ſpectaculum ſpeculatores ſuos, quos ædificare non poterit, ſcandalizet, Regalis dignitatis dignativæ clementiæ ſupplicando, ne indignanter ſuſtineat fidelitatem Interpretis, non placentia, ſed utilia, conjectantis.

EPISTOLA X.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper Cura Regalis inquiſitione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, ſingulari Doctori & incomparabili Conjectori Joſeph, Hebræo, Salutem, & gratis datam gratiam gratis dare. Nunc vere ſcimus, quod miſit Dominus

Digitized by Google

nus Angelum ſuum, Angelicum virum, cœli civem, Dei domeſticum, ut viſionis noſtræ veritatem, figurarum catenis alligatam, abſolveret, & lux intelligentiæ in ænigmatis carcere refulgeret. Vere fortunatum infortunium tuum, virorum feliciſſime, quod humiliavit in compedibus pedes tuos, donec humiliati caput ſapientia exaltaret. Felix fraterna invidia, quæ tantum nobis deſtinavit Interpretem: felix cæcitas Iſraëlis, quæ in tantam illuminationem gentium redundavit. Sed ſuperfelix Divina ſapientia, ſapientum & inſipientum ſapiens ordinatrix, quæ piæ voluntati ſuæ voluntates impias ſic conformat, ut intelligendo deformes, in voluntate ſint conformes. Sane nihil eo jucundius noſtris arridet oculis, nihil eo mulcebrius noſtris auribus citharizat, quam præclara dilucidatio tua, prædiſerte viſionem noſtram ediſſerens, curas regales regulat, & diſtorta regimina purificat & reformat. Nam quicunque ſibi prudens appareat; quicunque hominibus placere ſtudeat; quicunque a palponibus palpari, a præconibus præconizari gaudeat: Nos ſatius arbitramur, noſtrum implere miniſterium, noſtrum honorificare officium, ſcientes, quod honor Regis judicium diligit, quod juſtitia & judicium eſt præparatio ſedis ſuæ. Niſi enim velimus naturale jugum prohibere, ac vincula disrumpere rationis, quemadmodum optaremus ſuperiores nobiſcum vivere, ita debemus nos cum inferioribus habere: Nec innocenter ſubditorum juga negligimus, qui noſtra negligi non vellemus. Alioquin qua ratione confidimus ſubjectos invenire fideles, quibus nos reddimus infideles. Nunquid fidem non ſervanti fidem credimus conſervandam? aut qua fronte ſtipendia noſtræ militiæ recipimus, qui militare communi juſtitiæ non ſtudemus? An forſitaſſis ita deſipimus, ut putemus ſic infatuare prudentiam, ſic inebriare temperantiam, ſic effrænare fortitudinem, quod placeamus illarum cuipiam, quod Domini juſtitiam moleſtamus, aut abſolvamur a tribus, ſi quartæ debitum non reddamus? Aut forſitan Regnum virtutum ſic deſolatum eſt & diviſum, ut unam dejiciens aliam recipiat, unam exuens aliam induat, unam excludens aliam introducat? Abſit: Sed ſi quis unam læſerit, omnes lædit: quia

Digitized by Google

nimirum catena aurea confœderatæ ſunt & connexæ. Ad hæc, ſicut & jucundum facundiæ tuæ pſalterium auribus noſtris inſonuit, ſi virtutum auferatur alicui quod offeratur alii, non ſacrificium eſt cenſendum. Ideoque, conjectorum flos inclyte, prærogativam prudentiæ tuæ ſolicitamus ſtudioſius, & obnixius obſecramus, quatenus a Regali Curia curas irrationabiles evellens, diſſipans & diſpergens, curas rationabiles accuratius coædifices & complantes. Nam profecto perſpicacitati tuæ non ſufficit demonſtrare infirmitatem Regiam, niſi curaveris demonſtratam. Noſtræ quoque ſimplicitati non ſufficit, prævidere pericula, niſi provideatur cautela, qua duce cautius ambulemus. Nolumus autem hanc oratam humanitatem tuam in plano ceſpitare, aut in petram ſcandali formidare, ubi vitæ, doctrinæ, juſtitiæ triplex veritas te tuetur.

Epistola. XI.

Joſeph ad Pharaonem, ſuper Regalis officii determinatione.

GEnerali unctione Principum & Regum Spiritus ſpirituali, Domino Pharaoni, Divina magnificentia præſtantiſſimo Regi Ægypti, Joſeph, Hebræus, famulorum ſuorum minimus, cum fideli devotione ſalutem, & ſeptiformem ſpiritus unctionem. Rex magnificus, qui facit mirabilia magna ſolus, aperiens manum magnificentiæ ſuæ, implevit omnia bonitate, tripartitæ bonitatis theſauros reſerans, bona fortunæ, naturæ, gratiæ, magnifice diſpenſans, ſeminans, & inſpirans. Veruntamen Excellentiam veſtram excellenti favore proſequens, ſingulari magnificentia magnificavit, facem ultro revelando regales oculos, ad conſiderandam doctrinam Regiam, & aures inclytas inclinando, ad hauriendam auream diſciplinam. Beati, qui legunt, legentes intelligunt, intelligentes diligunt, & diligentes nunquam negligunt peritiam regitrariam (f. *legitimam.*) Beatum quoq; vos dicent omnes generationes, ſi diligenter audire, memoriter cuſtodire, ac efficaciter

adim-

Digitized by Google

adimplere perſtudueritis rectitudinis regulam indirecti regiminis directuram. Dominator ſiquidem dominantium, & Rex Regum, breviſſima deſcriptione, atque leviſſima figuratione, deſcribitur aſpectu fulgidus, affatu rigidus, habitu limpidus, inceſſu fervidus, intra ſeptem aurea candelabra conſtitutus: In quorum inſigni ſignificantia Regalis Regula dignoſcitur divinitus regiſtrata. Et nunc Reges intelligite, erudimini, qui judicatis terram, quomodo ſupercœleſti Regi ſubcœleſtes Reges configurari conveniat, & eorum curas chariſmata ſpiritualia æmulari. Nam nonnulli Reges & Principes, in oculis ſuis prudentes, noluerunt intelligere, ut beati agerent, qui, relicta ſemita rectitudinis, abierunt in regionem diſſimilitudinis: & quia non habuerunt opportunam ſcientiam, propter inſcitiam perierunt. Oportet itaq; Regem rationabilem, & dignitate Regia non indignum, fulgore prudentiæ, rigore juſtitiæ, limpiditate temperantiæ, ac fervore fortitudinis, ſecundum ſtatus altitudinem cæteris altius inſignitum, intra ſeptem candelabra ſeptiformis ſolicitudinis, non aurata, ſed aurea, continue converſari. Quarum primam aſſero, quæ ſurſum ſunt ſapere, quatenus illi ſtudioſe ſubſerviat, a quo non libertatem, ſed ſervitium, non auctoritatem, ſed miniſterium, non poteſtatem plenitudinis, ſed partem ſolicitudinis, ſe ſuſpicit ſuſcepiſſe. Secundam adſtruo, intime intelligere, ſe armatum armatura Dei, ad commilitandum cœleſtibus militiis, ad tuendum filios lucis, ad impugnandum principes tenebrarum. Tertiam aſſevero, conſulte proſpicere, qua cura, qua induſtria, qua arte, qua ſolertia, Deo gratioſius, & populo fructuoſius, tueatur juſtitiam, perſequatur injuriam, judicium ſeminet, pacem metat. Quartam conjicio, viriliter agere, non recuſando laborem, non diſſimulando clamorem, non ſubtrahendo præſentiam, non negando audientiam, non ſuſpendendo ſententiam, non accipiendo precem, pretium, aut perſonam. Quintam conjecto, caute cavere, vitando grandiloquia, examinando conſilia, explorando judicia, ſcrutando ſcrutinia, ſingula viſitando miniſteria, omnia tentando, omnia probando, omnia veſtigando, ne rectæ viæ Domini ſubvertantur

Digitized by Google

tur

tur per aliquam incautelam. Sextam ediſſero, pie ſentire, quibus indignandum, quibus indulgendum, quibus officium committendum, quibus ſubſidium erogandum; quatenus in delictis ſibi ſit indignantior, aliis indulgentior, humiliatis cereus, elatis ferreus, ſævior in nocumentis publicis, clementior in privatis; proviſurus provideat officiis, non perſonis; condeſcendat miniſteriis potius, quam miniſtris: non ſeminando in ventum vanitatis, in aquam voluptatis, in arenam cupiditatis, ſed in pinguedinem charitatis: Largiturus miſereatur pauperibus, ut Domino fœneretur; inanes implendo, non divites cumulando, ſubventiones ſpirituales corporalibus, & perpetuas temporalibus, præferendo. Septimam conjecturo, non timere pro veritate ſcandalum, pro virtute ridiculum, pro juſtitia detrimentum; ſed timere duntaxat gladium bis acutum, ſeu ſententiam inevitabilem tremendi Judicis, cui villicationis ſuæ redditurus eſt rationem. Hæ profecto ſunt curæ illuſtres, inclytæ, honorabiles & honeſtæ, non auratæ per apparentiam, ſed aureæ per exiſtentiam bonitatis, quatenus curialis obſervantia honeſtat curias, incurialis inobſervantia dehoneſtat. Quapropter a curis regiis Regales Curiæ quædam emphatice, quædam ironice nomina ſortiuntur. Harum nempe curarum exigentia, Reges terræ, terreſtrium rerum regimine prægravati, cœleſtium munerum munimine roborantur: ſuffragante dono ſapientiæ, ad ſuſcipiendum Divinam eminentiam; dono intellectus, ad intelligendum intellectualem militiam; dono conſilii, ad dirigendum poteſtatem judiciariam; dono fortitudinis, ad irrumpendum Juris injuriam; dono ſcientiæ, ad declinandum miniſtrorum malitiam; dono pietatis, ad regulandum regalem munificentiam; dono timoris, ad virtutum civilium diligentem cuſtodiam: Niſi enim in divino timore teneat ſe conſtanter, cito ſolvetur ædificium virtuale. Inde quidem conficitur, quod, curis irrationabilibus non curatis, curæ irrationabiles in curiis converſantur. Illis enim ſeneſcentibus, hæ juveneſcunt; illis languentibus, hæ convaleſcunt; illis deſcendentibus hæ ſuccedunt. Unde liquet ratio luculentior, ſolutio enucleatior,

Digitized by Google

tior, ſeu cauſa ſpecialior: quam alias me tacuiſſe memini, quia nondum venerat hora ſua. Quamobrem curæ brutales numero ſeptenario numerantur. Quia nimirum hæ ſeptem curæ Regiæ in curioſitates & incurias diſſecantur; per conſequens tam incurioſitates, quam incuriæ ſeptiformem recipiunt ſectionem. Cæterum quoniam ſapientiæ veſtræ pauca ſufficiunt, & Minervam prolixius inſtruere non oportet, ſufficiat Sapienti Regi, occaſionem habere, ut ſapientior habeatur, eliciendo multa de paucis, & de groſſis ſubtilia eliquando.

EPISTOLA XII.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper Articuli poſterioris efflagitatione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, cœleſtis Secretariæ arcanorum armario, Joſeph, Hebræo, ſalutem, & tenebrarum abſcondita ſalubriter revelare. Mirabilia teſtimonia tua, deſiderabilia ſuper aurum, & dulcia ſuper favum: quorum auream ſapientiam, & argenteam eloquentiam arbitramur regiis ſedibus præferendam. Enimvero declaratio ſermonum tuorum intellectum caligantem illuminat, & morum informatio affectum eſurientem mirabiliter refocillat. Nunc infallibili experimento didicimus, nunc irrefragabili probavimus argumento, quod æquitatem dilexeris, quod iniquitatem oderis, quod zelo domus Regiæ ferbueris & ferveſcis. Nam profecto ſermo tuus de te patenter enunciat, & loquela tua te liquido manifeſtat. Etenim vetuſtatem Regiam purgare niteris, & pro fermento nequitiæ ſinceritatis azyma miniſtrare. Felix talis miniſter, qui miniſtrat, & non miniſtrari deſiderat: felix hujus gratitudo, qui corporaliter liberatus liberatorem ſuum ſatagit a vitiorum vinculis ſpiritualiter liberare. Jam præclare per præmiſſas epiſtolas nos, Doctor egregie, docuiſti, quid ænigmatica brutorum apparentia, quid apparentium differentia, quid differentium pugna ſpiritualiter intellecta deſignet. Jam tua diligentia dilucidantem (f. *dilucidante*) videmus de cogita-

 Digitized by Google tionum

tionum fluctuantia animales curas emergere, incurias areſcere, curioſitates intumeſcere, & incurias curioſitatibus, incuſantes earum plenitudinem devorare. Quamobrem curas irrationabiles & brutales, denigrantes illuſtres curias, repudiare diſponimus; curas autem rationabiles & regales revocare, ac revocatas honorare, proponimus, tanquam honorabiles Regalium ſedium aſſiſtrices, omni cuſtodia cuſtodiendo cor noſtrum, ne curæ regiæ, relaxato fræno vagantes, in curioſitates & incurias iterato ſolvantur, & ſic noviſſima prioribus ſint pejora. Illud vero ſuperaddiſcere non mediocriter affectamus, non timentes tuam fatigare ſolertiam; quia generoſos animos fructuoſus labor recreat potius quam fatigat; utrum poſteriorem ſomnii portionem, quæ ſpicarum conflictum continet, ad eandem, an ad aliam ſignificantiam, pertinere decernas. Quocirca tuam adjicimus honorare prudentiam, ex ſpeciali confidentia poſtulantes, quatenus, omni declinatoria ſeu dilatoria excuſatione ſublata, nobis luculento ſtylo reſcribas, quid per ſecundum viſionis articulum accipiendum fore cenſueris, completurus ſomnialem ſententiam, & animam noſtram ſplendoribus impleturus.

Epistola XIII.

Joſeph ad Pharaonem, ſuper ejusdem Articuli enucleatione.

Rutilanti Regum ſpectaculo, defæcatis oculis gratioſo, Domino Pharaoni, Divina magnificentia conſpicuo Regi Ægypti, Joſeph, Hebræus, famulorum ſuorum minimus, ſalubriter vivere, juſtitiam facere, miſericordiam diligere, & cum Deo ſolicite ambulare. Gloria Dei eſt, celare verbum, ſed gloria Regis, inveſtigare ſermonem: quia diurnale ſecretum, ſeu ſomniale ſoliloquium, divinitus celari debet, ſed humanitus inveſtigari non dedecet; cum idcirco celetur, ut celatum inveſtigetur, & inveſtigatum cœlitus reveletur. Sed quid differri decuit, quod indilate conferre potuit? Sane ut intellectus honoretur, honoratus humilietur, humiliatus

illumi-

Digitized by Google

illuminetur, ab eo, qui dat parvulis intellectum, quod præclare præſignavit paterna (f. *nocturna*) viſio. Etenim ſuperna ſapientia, per ſcalam imaginariam ad humanam deſcendens intelligentiam, ſtudioſa colluctatione non vincitur, ſed claudicanti intellectui benedictionem revelationis liberaliter impertitur: ne quando glorietur peritus in imperitia, conjector in conjectura, ſed, qui gloriatur, in Domino glorietur. Sane ſpiritualis radius in animas ſanctas ſe transferens, ſuper humiliatam rationabilem, & quietam concupiſcibilem, & honoratam iraſcibilem requieſcens, Serenitatis veſtræ manſuetudinem, non exaltatam corde, non elatam oculis, non ambulantem in magnis ſuper ſe, ſed humiliter ſentientem, non permiſit ſuis fraudari deſideriis, & a ſupernorum ſuavitate dogmatum ablactari. Illius itaque Lucis inacceſſibilis ducatui adhæreſcens, atque promta devotione proſequens preces veſtras, vadam jam gradu myſtico ad colligendum ſpicas typicas, quæ manus metentium, ſeu apprehenſionem prudentium effugiunt. Porro ſecundus viſionis articulus priori non diſcrepat: & dilucidationis cauda a capite non diſcordat. Primus articulus arguebat capitis incautelam: Secundus arguit corporis corruptelam. Primus reformat Regis perſonam: Secundus reformat Regiam Comitivam. Primus denique confutabat curas brutales: Secundus confutat loquelas terreſtres. Quid enim per ſpicas terræ naſcentes, inani ſtipulæ innitentes, de mortuo ſemine pullulantes, accommodatius accipitur, quam curialium incuriales loquelæ, non cœleſtia, ſed terreſtria quærentes, non veritati, ſed vanitati cohærentes, de corde morbido, de fonte mortifero, tanquam de mortis ſeminario, germinantes. Sed nunquid omnes omnibus ſunt conformes? Nequaquam: Sed ſicut ſpicæ a ſpicis, ſic loquelæ a loquelis, per adulationis pinguedinem, & detractionis uredinem, diſcernuntur. Nam quid pinguius adulatione? quid urentius detractione? quænam voces dulciores adulatoriis, aut delatoriis acriores? Sed fortaſſis veſtræ ſubtilitatis acies flagitabit, utrum, ſicut deformitas deformitati reſpondet, ſic conflictus conflictui coaptetur? Utique, Domine: quia profecto fertilitatem

d 2 adula-

adulationum detractionum ſubtilitas demolitur. Quantum enim vos commendat adulantis lingua magniloqua, quæ peccatores laudare & iniquis benedicere conſuevit; tantum labia detrahentia vos corrodunt: & ſicut curioſitatum fervorem beatificant deceptores, ſic incuriarum teporem dilaniant delatores. Noviſſime ſeptenarius numerus, tam conſumptis ſpicis, quam conſumentibus, deputatus, prædictarum peſtium univerſitatem univerſali ſignificatione deſignat, aut ſpecialem earundem materiam ſpeciali reſonantia repræſentat. Quia nimirum peſtes præmiſſæ, ſeu loquelæ peſtiferæ, quarum converſatio non in viris cœleſtibus, ſed conſceleſtis circa ſeptiformes curioſitates & incurias, obſervatur. Nam illorum inquieta procacitas has condemnat, has ungit, has pungit, has ſuſcitat, has ſubſannat. Hæ ſunt ſpicæ deteſtabiles; hæ loquelæ deſpicabiles; hæ curialium viperarum genimina; hæc virulenta germina Curiarum. Beatum dixerunt populum, cui hæc ſunt: Veruntamen beatus populus, qui ſe Curiis, & ſibi Curias, crucifixit. Cæterum cœleſtis celſitudo ſapientiæ, ſingularis prærogativa favoris, hæc prudentiæ veſtræ proponenda decrevit, ut a linguarum gladiis, a labiorum laqueis, cautius caveatis. Felix Regalis viſio, quæ viſum regium ſic illuſtravit, lux vera, illuminatrix omnium venientium in hunc mundum, ut tam ſuos quam ſuorum exceſſus evidenter videat, & vigilanter evitet: & qui viam pacis nondum agnoverat, de cætero in viam pacis dirigat greſſus ſuos.

EPISTOLA XIV.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper Conſilii opportuni poſtulatione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, Viro potenti opere ac ſermone, Joſeph, Hebræo, tam a Deo, quam ab hominibus approbato, ſalutem, & ſtylo ſalutifero notas facere vias vitæ. Tu gloria Jeruſalem, tu lætitia Iſraël, tu honorificentia plebis tuæ: cui non indigne datum eſt parare vias Regias, pravas rectificare, ac

Digitized by Google

ac aſperas complanare. Sit vena tua benedicta, quæ nobis, & cunctis Regibus noſtris, per ſucceſſiva ſeculorum ſecula regnaturis, affluenter influit fluenta ſapientiæ ſalutaris. Nunc profecto probavimus, nunc experientia magiſtrante didicimus, quod viam rectitudinis in veritate doceas, quod hominum perſonas non accipias, quod adulationis oleo caput noſtrum impinguare non curas, aut pulvillos aſſentationis conſuere ſub cubito manus noſtræ. O cellam pigmentariam! o aromaticam apothecam! quæ tam dulcia faucibus noſtris miniſtravit eloquia, ut non terreſtrem reſonantiam, ſed cœleſtem redoleant harmoniam. Jam utique, Doctor luciflue, in lumine dilucidationis tuæ videmus lumen, quod lucebat in tenebris viſionis: ſed tenebræ noſtræ id comprehendere non valebant, priusquam Pater luminum te dediſſet in lucem gentium, ut teſtimonium de lumine perhiberes. En videmus emergere de corde fluido curas brutales, quasdam curioſitate refertas, quasdam incuria tabefactas: ſed fallax eſt gloria, & vana eſt pulchritudo curioſitatum Regalium; quoniam a pernicioſis incuriis pernecantur. Ecce conſpicimus deſpicabiles ſpicas noſtrorum Curialium, deſpicantium curas noſtras, qui de malo theſauro cordium mala pronunciant; alii adulatorias unctiones, alii detractorias punctiones: ſed laus impiorum brevis, & gaudium hypocritæ inſtar puncti; nam doloſa præconia a doloroſis opprobriis abſorbentur. Væ mundo a ſcandalis! quia nimirum omnis amicus fraudulenter incedit; & inimici hominis domeſtici ſunt illius. prædam namque ſequitur hæc turba, non hominem: a majore namq; uſq; ad minorem omnes avaritiæ ſtudent, munera diligentes, retributionem ſequentes, quæ ſua ſunt, vel ſuorum, ſequentes, quæ alia vel aliorum ſunt, non curantes. Propterea conſilia claudicant, judicia ceſpitant, documenta delirant: quia Reges ineunt conſilium impiorum, inſiſtunt viæ peccatorum, inſident cathedræ peſtilentiæ. Quid ergo faciemus, ut inter vitiorum devia dirigamus viam regiam, & os iniqua loquentium obſtruamus? Scimus ſiquidem, quod univerſas beſtiarum, avium, & ſerpentum naturas humana natura domare potuit: Linguam vero nemo præ-

 valuit

Digitized by Google

valuit perdomare. Lingua namq; labilis, in lubrico conſtituta, malum inquietum eſſe dignoſcitur: quis poterit ejus inquietudinem quietare? Cæterum non ignoramus, potentiorem ſapientiam, & ſapientiorem potentiam tuam altiora noſſe, per eum, cujus ſapientiæ non eſt numerus, & majora poſſe, per eum, cujus magnitudinis non eſt finis. Nec aliquatenus hæſitamus, quin Angelus magni conſilii, cujus perfecta ſunt opera, perfectum nobis impertiatur conſilium, tuæ perfectionis obtentu. Nam qui bonorum veſtrorum non indiget, bonis veſtris invidere non valet; quod enim cœleſtis benevolentia ſceleſta contaminetur invidentia, ſceleratum eſt ſuſpicari. Quocirca tuæ limpiditatem intelligentiæ, tantis illuſtratam fulgoribus, adhuc inquietare non quieſcimus, & rogare, quatenus illuminationem veſtram felici fine concludens, conſueta ubiq; libertate, reſcribas, quo rationis gubernaculo, quo voluntatis velo, quo demum operationis remigio, mare magnum & ſpatioſum temporalis amaritudinis ſic enavigare poſſimus, quod ad dictorum periculorum ſcopulos navis noſtra nullatenus allidatur: attente proviſurus, quod intellectum Regium beſtiales motus non circumveniant, quod affectum blandiloquia non diſſolvant, quod effectum opprobria non diſcerpant. Niſi enim gubernandæ navi noſtræ gubernaculum adhibeamus moderamine providentiæ, non velum ſtatuamus zelum juſtitiæ, non deniq; remigium adjiciamus ſtrenuitatem operoſæ diligentiæ, difficile eſt, ni fallimur, commentare, (f. *argumentari*) quo garritus auſpicio, quo flatus beneficio, ſeu quovis alio eventus infortunio, valeamus deſiderato portui ſalubriter applicare. Salva tamen per omnia tua maturitate conſilii, cui nullo pacto nolumus ad modicum derogari.

EPISTOLA XV.

Joſeph ad Pharaonem, ſuper petitionis exauditione.

PRivilegiato Principi, cœleſtis doctrinæ privilegium aſſecuto, Domino Pharaoni, Divina magnificentia prudentiſſimo Regi Ægypti,

Digitized by Google

Ægypti, Joſeph, Hebræus, famulorum ſuorum minimus, ſalubriter regnare, ſalvando curas regias, & alias ſalutando. Quemadmodum ſolaris radius per æthercam, igneam, & aëream regionem ad aſpectum noſtrum deſcendens, in corpora ſubtilia, ſubtiliora, ſubtiliſſima, copioſe, copioſius, copioſiſſime ſe diffundit: Sic Sol intelligentiæ per intellectuales ordines, & graduales illuminationes, noſtris intellectibus condeſcendens, differentes intellectus differenter illuminat, & ſuæ claritudini, ſecundum ipſorum exigentiam, configurat. Quapropter Serenitati veſtræ, a montibus æternis mirabiliter illuſtratæ, vehementer aggratulor, atque Soli juſtitiæ vultum ſuum ſuper nos illuſtranti, & veſtros, per vos, Conprincipes colluſtranti, medullitus condelector. Nam profecto, qui de tenebris fecit lucem ſplendeſcere, vos adduxit in admirabile lumen ſuum, ut revelata facie contemplemini ſomnialem ſignificantiam, & de claritate viſionis imaginariæ in viſionis intellectualis transformemini claritatem. Felix imaginationis oculus, qui tam ſalubre ſomnium, tanquam librum ſignatum, videre meruit; ſed felicior oculus rationis, cui ſignacula cœleſtia cœlitus ſunt ſoluta: quorum ſolutionem diſpenſatione divina dilatam fuiſſe conjicio, ut cujus dilatio hactenus vos afflixit, ejus oblatio fortius vos confortet. Sane gaudens gaviſus ſum ſuper literarum veſtrarum eloquia, ſicut qui invenit ſpolia multa: quia intellectæ veritati perhibuiſtis fidele teſtimonium, nec contenti hauſtis dogmatibus, adhuc hauriendis amplioribus aures bibulas obtuliſtis, ad inerrare volentes viam regiam, viam pulchram, viam pacificam, ſpurcitia vitiorum purgatam, & moribus, quaſi marmoribus, calcatam: quam Regalis ſimplicitas confidenter perambulet, de qua fumus infamiæ non exhalet. Porro cum palponum blanditia curioſitatem regiam, curioſitas incuriam, incuria infamiam introducat; neſcio quis Angelus magni conſilii majus evangelizet conſilium, quam infamiæ concitatæ congruenter ſatisfieri, & incuriæ ſpoliatæ ſpolia reſarciri. Nec enim inſaniret infamia, niſi eam incuria provocaret: nec illa langueret, niſi eam curioſitas ſauciaret: nec illa intumeſceret, niſi eam blanditia impinguaret. Ecce duplex duel-

Digitized by Google

duellum: duellum intrinſecum; & duellum forinſecum: interius incuriæ curioſitas, exterius infamiæ blanditia colluctatur. Curioſitas nempe incuriam diſtrahit; ſed incuria curioſitatem proſternit: blanditia quoq; infamiam concitat; illa vero blanditiam ſuppeditat & conculcat. Usquequo talis ſeditio? ut quid tanta perditio? In vanum ſe curioſi eviſcerant: illorum alæ ſicut araneæ contabeſcent; quia telas araneæ texuerunt. In caſſum ventum ſeminant adulatores ventuoſi, detractionis turbinem collecturi. Sic oportet prædantes prædari, fraudantes fraudari: ita decet ſubſtantiam feſtinatam diminui, male congregatam diſpergi. Sed quis poterit ſuſcitatam ſeditionem ſedare? niſi fiat pax in virtute pacifica, quæ aſpera complanare, indirecta dirigere, ſuperflua reſecare, diminuta ſupplere, ac jus ſuum unicuiq; reddere conſuevit. Fructus quidem juſtitiæ pax: Si vultis pacem metere, juſtitiam ſeminate: Reſarcientes curam incuriæ, quam curioſitas aſportavit, reſtaurantes laudem infamiæ, quam fallax blanditia fallaciter uſurpavit; quatenus de curioſitatis abundantia incuriæ ſuppleatur defectus, & ex adulationis adipe, detractionis macies impinguetur. Quibus congrue compenſatis, neq; luctus, neq; lucta, reſtabit: nec vaccæ vaccis, aut ſpicæ ſpicis amplius oppugnabunt: quia nec curioſitas abundabit in ſuperfluis, nec incuria deficiet in neceſſariis, nec adulatio laudes eructabit indebitas, (fortaſſe inſerendum *nec detractio debitas depravabit.*) Sed pacis oſculo perſoluto, tam curioſitates, quam incuriæ, in curas ſobrias, curas medias, curas Regias, conflabuntur: & tam blanditia, quam infamia, in famam mellifluam, in opinionem odoriferam, felici metamorphoſi, convertentur. O generationis genus ingenuum! quam virtus generat ex vitiis, medium colligitur ex extremis. O mirificam impeſtitionem! quam ignis adulationis accendens, aqua detractionis extinguens, aër curioſitatis confuſus, & incuriæ terra inanis & vacua, confractis excellentiis, contemperatis repugnantiis, conſtituentes curam laudabilem, novam formam conſtituunt eximiæ mixtionis. Hæc omnia venient ſuper vos, Rex Illuſtris, ſi renovati ſpiritu mentis veſtræ, ſic viam regiam renovare velitis, & in

novi-

Digitized by Google

novitate vitæ deinceps accuratius ambulare. Alioquin non ſalvabitur Rex per multam virtutis apparentiam: nec exurget infamiæ Aquilo; nec laudifluus Auſter flabit.

EPISTOLA XVI.

Pharaonis ad Joſeph, ſuper Conſilii præſtiti proſecutione.

PHarao, Divina magnificentia Rex Ægypti, Conjectori ſalubri, Conſiliario ſalutari, Joſeph, Hebræo, Salvatori Ægypti, Salutem, & ſalubriter expoſita ſalubriter adimplere. Glorioſa dicta ſunt (fortaſſe inſerendum de te) amantiſſime, Corona Regum, Statera Judicum, gloria Conjectorum, lucerna dogmatum, diſciplina virtutum, novacula vitiorum. Veruntamen glorioſum præconium glorioſior experientia, illuſtre teſtimonium illuſtrior veritas, nobile (fortaſſe inſerendum Regnum) nobilior Rex excedit: Neſcit laudis eloquium hanc veritatem eloqui: neſcit menſura nominis hanc virtutem complecti: non ſufficit famæ celeritas tantam decenter proſequi probitatem. Mira virtutis velocitas, quam fama ſequens non conſequitur: mira veritatis ſublimitas, quam urbanæ facundiæ faſtigium non attingit: Felix fama, tantæ virtutis filia: Felix proles, tanto ſtipiti ſucceſſura, tantum hereditata præconium, tantis dotanda laudibus & ditanda. Singularem ſiquidem ſapientiam tuam, omni laude digniſſimam, malumus facto laudare, quam dicto: Nam Regalem magnificentiam magis decet Manus magnifica, quam Lingua magniloqua; magis manualis laus, quam vocalis; magis concentus actuum, quam ſonorum. Jam profecto prudentiam tuam probavimus, ex præteritorum memoria, ex præſentium intelligentia, ex providentia futurorum. Nam Regum ac Regalium deformitates prudens commemoraſti; deformitatum reformationem prudentius inſinuaſti; demum contra curarum diſcrimina, & linguarum certamina, cautelam perutilem prudentiſſime providiſti. Non ſic impii, non ſic infideles Conſiliarii noſtri: quos Regalis munificentia nutrivit in cro-

Digitized by Google

ceis, veſtivit mollibus, circumdedit varietatibus; ipſi vero dulci pane mendacii paverunt, qui & pœnam perfidi panetarii non paviſſent, cum ipſi cœli volucres vel maris piſces paſcere meruiſſent. Væ inſulſis conſiliis! væ inſanis Conſiliariis noſtris! qui Linguarum gladiis percuſſerunt noſtrum auditum, vulnera verunt conceptum, & famæ noſtræ pallium abſtulerunt. Si fortaſſe ſuſtuliſſent pecuniam, recognoviſſent injuriam: Nunc autem juſtitiam diripientes, & nomen bonum, multis divitiis præferendum, lavant iterum innocentes manus ſuas; tanquam excæcaverit eos malitia eorum, tanquam dati ſint in reprobum ſenſum, tanquam obſcuratum ſit inſipiens cor eorum. Sed miſerta ſimplicitatis noſtræ ſuperna ſapientia, per os tuum nos alloquens, per os tuum ab erroris invio in viam rectitudinis nos reducens, pane vivo, pane angelico confirmavit cor noſtrum, & ſaniori conſilio tranquillitati publicæ conſuluit & ſaluti. Unde revera tuæ magnitudo ſolertiæ, tuæ promptitudo benevolentiæ, non indigne meretur, ut & noſtræ magnificentiæ bonitatis experiaris plenitudinem, & honoris inſignia inter Optimates noſtros peroptima, inter Magnates permaxima ſortiaris. Exſurgat itaque indefenſa ſtrenuitas, & invicta virilitas tua reformationi Regali ſupinam manum accommodans, & occultum affectum per oculatum effectum explicans & explanans. Quisnam enim cautiorem ſomnii conſummatorem ſomniare poterit, quam perſpicacem peritiam tuam; cujus ſpiritus, ubi vult, ſpirans, ſpiritualem ipſius intelligentiam duxit familiariter inſpirandam. Nos autem de fideli prudentia, & prudenti fidelitate tua ſpecialem obtinentes fiduciam, univerſa ſubditorum noſtrorum ſcandala colligendi, ſuperflua reſecandi, diminuta reſarciendi plenam tibi, autoritate Regia, concedimus facultatem. Confortare, fiducialiter age, incumbe fortitudini tuæ, ſuccumbas fortitudini; imperitis linguis ſecundum imperitiam ſuam confidenter reſponde; infrunitis maxillis frænum adhibe diſciplinæ. Quia non habemus civem, non familiarem, non principem tam opulentum, tam dyſcolum, tam rebellem, qui contra poteſtatis tuæ ſtimulum calcitrare præſumat,

Digitized by Google

aut

aut adverſus voluntatis imperium os aperire audeat & gannire. Egredietur namq; timor tuus, tanquam timor regius, in profunda vallium, in declivia collium, in ardua montium, in perſonas infimas, medias, & ſupremas: Et Ægypti columnæ coram te contremiſcent. Nos enim ſtatuimus; & quis deſtituet? nos volumus; & quis nolet? cuivis ætati, conditioni, ſexui, univerſaliter te præeſſe, nobis ſingulariter te ſubeſſe. Porro, nos, interpretatione tua præmuniti, effrænatas curioſitates noſtras refrænare curabimus, & habenas incuriis relaxare. Tu vero, laborem adulantium, & dolorem detrahentium diligenter conſiderans, illam indicas adulantibus abſtinentiam, quod fames infamantium juſtitiam eſurientium ſatietur. Purgentur vanis laudibus ora palponum, ut impleantur veris laudibus labia detractorum: quatenus & curarum irrationabilium infirmitate curata, & linguarum curialium impuritate purgata, reſurgat cura Regia, fama laudiflua reviviſcat: vota veſtra votivo fine claudantur, & juſtitiæ tuæ immortalis memoria condignis laudibus condiatur.

EPISTOLA XVII.

Adulatorum ad Joſeph, ſuper ejus Attractione.

PRæclaro Regis oculo, & brachio metuendo, Domino Joſeph, præpollenti Regis Conſiliario, & Præpoſito perpotenti, familiares ejus Amici, antiquiores Regis ipſius Conſiliarii, ſalubri vita perfrui, frumento, vino, oleo ſtabiliri, & filiorum filios feliciter intueri. Inter Regum inſignia, inter Principum privilegia, inter prærogativas gloriæ militaris, non noviſſimum locum obtinere dignoſcitur, omni nobilitate nobilior nobilitas intellectus. Unde nimirum nobis mirabilem ſcientiam veſtram admirantibus evidenter modo ingenium veſtræ diſcretionis, ingenium ex electo genere, ex honorificato populo, ex illuſtri proſapia proceſſiſſe. Quia profecto, ſicut clarius noſtis, intellectus ſenſui, ſenſus corpori, corpus materiæ, ſcientiali quadam & connaturali conſonantia conformatur. Quam ob cauſam ſicut ſidus in cœlo, ſicut ſapphirus in auro;

Digitized by Google

ſic veritas in mente, & mens in carne nobili, nobilius eniteſcit. Abſit autem ab animabus ingenuis, ut aliorum actibus generoſis invideant, invidentes impediant, impedientes degenerare compellant: cum ſimile ſimilibus naturale ſit applaudere, innaturale ſit invidere. Sed quis in nubibus æquabitur Domino noſtro? quis in nobilibus æquabitur Regi noſtro? qui de nobilitate in nobilitatem aſcendit: qui nobilitatem ſimplicem multiplicare ſatagit: qui nobilitatem ſanguinis parvipendens, ad nobilitatem ſpiritus ſe extendit. Sane tam ſalubris nobilitas potius debet ſanum amorem accendere, quam livoris inſaniam irritare. Enimvero Rex præfatus, non minorem abſurditatem arbitrans, ſi pelle Regia ruſticanam mentem indueret, quam ſi Regalem purpuram agreſtis armentarius uſurparet, ſerenitati ſerenitatem inculcat; ſerenitati naturæ ſpiritualem ſuperædificat; ſerenitati hereditariæ accumulat acquiſitam. Unde conficitur, quod ſtudendi occaſiones quærit, occupationes fugit, ſectatur otium, aſpernatur negotia, meditationes frequentat, actiones proſternit, corpus quietans, ut ſpiritum inquietet. Porro jam dudum amore ſapientiæ ſe ſentiens ſauciatum, noſtrum accerſivit conſilium, & auxilium expetivit. Nos autem conſulte conſiderantes, quod Rege philoſophante Philoſophia regnaret, quod ars noſtra Regem attolleret, & Rex artem, non Regi ſapientiam, non ſapientiæ Regiam poteſtatem invidimus, ſed Regiæ voluntati providimus, & ipſius velocitati acutiora calcaria neceſſe duximus adhibenda. Imprimis Regis tenellis auribus imprimentes, quod literale proſequi ſtudium, liberale percurrere ſtadium, & concupitum ſapientiæ bravium nullatenus obtinere valeret, niſi onus regiminis ab honore ſecerneret, honore ſibi retento, & ſuis onere diſtributo. Deinde decentius decernentes, ſtudioſum Regem in concluſo Conclavi, penetrali impenetrabili, diutius demorari, ſcrutando ſcripturas, ſuſcitando novas quæſtiunculas, & veteres multiplicando querelas, gyrum cœli meditationibus circinando, nubes orationibus penetrando, quam circa ſerviles ſeu viles operas occupari, turbine turbarum, rugitu ruricolarum turbari, ignotorum querimonias, & notorum infamias

præ-

Digitized by Google

præſtolari. Satius enim eſt, quod minoretur actu, ſcientiis augeatur, quam ablactatus a lacte, avulſus ab ubere ſcientiæ literalis, negotiorum forenſium involucris ſe involvat. Quis enim ſic deſipiat aut deliret, qui non ſanctius ſentiat militare divinis otiis, quam ſecularibus negotiis implicari? Conſequenter honorem Regium ab onere ſegregatum egregiis ornatibus honorantes, induimus eundem discoloribus ſive differentibus facultatum vocalium & realium indumentis. Onus quoque Regiminis per tales bajulos bajulari ſtatuimus, quos fortuna pinguior, dextra liberalior, amicitia probabilior conſtituit gratiores. Sic namque decet decus Regium, ut diligentes ſe diligat, ac hilares datores exhilaret, ut gratioſus ſit non ingratis. De Miniſtris autem hujuſcemodi, quos liberalitas amicos, & amor efficit fide dignos, ſiniſtra ſuſpicari quis poſſet? aut ſi poſſet, de ſuſpectis inquirere quid prodeſſet? ſi Princeps nimis credulus de ſubminiſtris iniquis, inquinatis, incautis, inquiri fecerit, de inquirentibus quis inquiret? Infinita tranſire nititur, qui cuſtodes cuſtodibus adhibere conatur. Quapropter ſuper vigiles vigilare, irritum reputavimus & inane. Deinde Regalis dignitatis decorem ex nulla parte relinquentes incompoſitum & incomtum, inter præcipua documenta virtutum præcipue Regi recommendavimus Magnificentiam, virtutem Regiam, virtutem privilegiatam, virtutem exemtam, ſolis perſonis illuſtribus illuſtri privilegio divinitus deputatam: quam Rex magnificus magno favore complexus familiares ſuos magnifica manu remunerat, non muneribus mobilibus & momentaneis, ſed rebus fixis, reditibus redituris, & maxime de talibus talentis officiorum aut beneficiorum ſecularium & ſpiritualium, quæ non libuit aut non licuit retinere. Quid plura? Bonorum honorabilium honorificis ornamentis Regem honorificare curavimus, & ſuper altitudinem nubium ſuſtollere nomen ſuum. Vos autem, ſicut experientia perhibet, ſicut evidentia rei docet, multiformis ſapientiæ lacte nutriti, memores uberum ſuorum dulcium ſuper vinum, recte debetis tantam nutricem diligere, dilectoribus ſuis adhæreſcere, ac ad ipſius dilectionem alios invitare. Quocirca generoſam man-

 ſuetudi-

Digitized by Google

manſuetudinem veſtram, ſuper gratiam hominum diligendam, una voluntatis intentione, una mentis intentione, rogamus, quatenus veſtræ ſeveritatem interpretationis, veſtri rigorem Conſilii, ſic dignemini moderari, quod non Regis, non Regalium fama decidat, marceat, & areſcat: Veſtra quoque modeſtia omnibus innoteſcat, ne forte dicatur in gentibus: Conſiliarii Pharaonis conſilium dederunt inſipiens; ſed & Rex illud vulgatum vituperium non incurrat: Iſte homo cœpit ædificare ædificium, non manu factum ſapientiæ; & non potuit conſummare: ſicque, quod abſit, tam ſuam, quam ſuorum, gloriam in ignominiam commutetis.

Epistola XVIII.

Joſeph ad Detractatores, ſuper eorum Reſtrictione.

JOſeph, ſervus juſtitiæ, præpoſitus Ægyptiæ Regionis, prudentibus, & utinam prudentioribus, Viris, ſenioribus Domini Regis Conſiliariis, ſapere, intelligere, ac noviſſima providere. Cum omne datum optimum, & omne donum perfectum, omne datum corporale, omne donum ſpirituale, a Patre luminum deſcendere dignoſcatur: haud dubie ſapientes mundi, inquiſitores hujus ſeculi, tot datis naturalibus præditi, tot donis intellectualibus divinitus illuſtrati, merito debuiſſent Datorem recognoſcere, & devotas gratiarum refundere actiones. Ipſi vero ingrati, infideles, inflati, gloriam Deo debitam temeritate ſacrilega uſurpantes, Divinæ ſeveritate ſententiæ meruerunt mentis incurrere cæcitatem. Quapropter a veritate averſi, ad vanitatem converſi, non oculo perſpicaci, ſed manu rapaci, viam prætentant, in tenebris ambulant, neſciunt, quo vadant, cæci cæcorum duces, & cum eis in errorum foveas collabentes. O inſani ductores, inſenſati doctores! quis faſcinavit vos veritati non acquieſcere, contra Deum erecto collo currere, benefactorem veſtrum propriis beneficiis impugnare? Væ vobis, vetuſtis utribus, terrena ſapientibus, non ſuperna! qui non vindicaſtis honorem animarum illuſtrium, a Patre luminum deſcendentem: ſed aſpicientes in vanitates & inſanias falſas, proh

prohpudor! figmentaſtis eorum gloriam a partu, ab utero, a conceptu. O fœdam gloriam, a fœda fœditate contractam! quis enim honor ſtemmatis, niſi horror ſpermatis? quæ gloria generis, niſi ignominia genitalis? quod faſtigium nobilitatis, niſi faſtidium noviſſimæ vilitatis? Abſit ab hominibus abominanda gloria, inhoneſta inhonorificentia! ſed qui gloriatur, in Domino glorietur. Væ vobis iniquitatis filiis, iniquitatem meditantibus in cubilibus cordium impudicis! qui noſtras inſpicientes literas oculis menſtruoſis earum inficitis ſinceritatem, inficiamini veritatem. Abſit ab eis zelus invidiæ; adſit zelus juſtitiæ: abſit adulationis lingua palpans; adſit directionis virga vigilans, increpans ſomnolentos. Longe namq; meliora ſunt increpationum verbera, quam adulationum oſcula fraudulenta. Væ vobis prudentibus in oculis veſtris! quorum prudentia perditur, quorum ſapientia cœlitus reprobatur: qui laudatis inſulſe plus ſapere, quam oportet, & minus facere, quam oportet: adimplentes menſuram patrum veſtrorum, qui ſcientes ſcientiam, incurrerunt inſcitiam, & generantes inſcitiæ filios, in eosdem curioſam concupiſcentiam transfuderunt. Hic eſt morbus hereditarius, a primævis parentibus derivatus: hæc uva acerba, quam parentes comederunt, & filiorum dentes ſtupidos reddiderunt. Hæc occupatio peſſima, quam dedit Deus hominibus, ut occupentur vanitatis ſervitio, ſubterfugiant veritatis ſervitium, & illuſores veritatis a vanitatibus illudantur. Ut autem ex ore veſtro vos judicem, ſervi nequam, qui ſtudetis liberi eſſe juſtitiæ, ut nequitiæ ſerviatis. Vos vocati ad Regem, amore languentem ſapientiæ, non curaſtis infirmitatem curioſitatis Regiæ, ſed gravius aggravaſtis, tanquam non quærentes fructum, ſed datum, nec Regem, ſed Regis gratiam & favorem, & excuſantes excuſationes in peccatis, dignum dictaſtis dignitate Regali, artus arctare, cogitatus laxare, humanis negotiis divinum otium anteferre. O fabricatores mendacii! o cultores dogmatum perverſorum! utinam taceretis, ut putaremini ſapientes. Nunquid indiget Deus mendacio veſtro, ut pro eo loquamini dolos? An ignoratis, quoniam omnes exiſtimus

unum

Digitized by Google

unum corpus, alter autem alterius eſt membrum, univerſa vero membra non unicum habent actum: ſed oculis conceſſum eſt intueri, & manibus operari; nec manus oculis invident viſionem, nec illi manibus actionem. Vos autem Principi ſeculari, utpote manui potenti & brachio excelſo Regis ſummi, diſſuadentes operari, ſuaſiſtis oculorum intuitum æmulari. Intelligite, inſipientes in populo, & ſtulti, aliquando ſapite: Bonum eſt libero & ſoluto, maritalem copulam fugere; malum eſt copulato, ſolutionem quærere: Bonum eſt perſonæ privatæ, curam paſtoralem vel Regiam non curare; malum eſt perſonæ publicæ & curatæ, curam poſtponere. Vos autem infirmum Principem impie impuliſtis, ut curam Regiam, ſponſam legitimam, ſibi divinitus copulatam, repudiando repelleret, non verentes, quod Deus præconjunxerat, ſeparare. Non negamus, ſanctum, ſalutare, ſalubre, meditari prudenter, orare inſtanter: Veruntamen veritas imperat & talia ſuſpendere, talibus ad tempus ſuperſedere, propter ſolutionem debiti conjugalis. Quod ſi reddere quis recuſaverit, orare maluerit; oratio ejus fiet in peccatum; petet, & non accipiet, eo quod male petiit, quamdiu petenti debitum denegavit: Si ſponſam adulterari contingat, otioſus orator adulterii reus erit. Væ vobis Domino diſplicentibus, ut hominibus placeatis! qui Miniſtro juſtitiæ ſuggeſſiſtis immorari loco inacceſſibili, ne clamor pauperum, ne cauſæ viduarum ingrediantur ad eum. Quænam væcordia vehementior, quam miniſtrum Regni, non Dominum, (etenim Domini eſt Regnum, & ipſe dominabitur gentium) ad arcanum adduci thalamum, & dilectum Domini ſui membrum ad atrium non admitti, ſicut colubrum tacitum auſcultare, & aurem ſuam ad clamorem pauperis obturare, aut membranas mortuas viſere, & commembrum vivum nullatenus viſitare. Timeant & tremiſcant, paveant & horreſcant, qui januas Regales obſtruunt, qui pulſantibus non aperiunt, qui acclamantes neſciunt, ne portas æternas ſibi præcludant, & temporaliter ignorantes æternaliter ignorentur. Væ vobis filiis

Mem-

Digitized by Google

Memphios, filiis ſceleratis! qui ſponſam Regiam, regitivam prudentiam, usque ad verſionem conſtupratis: qui tam in capite quam in membris ſinceritatem juſtitiæ polluentes, nec capitis curioſitatem, nec membrorum cupiditatem curare curaſtis: qui non judicibus, ſed exactoribus, ſubjeciſtis populum humilem, ſicut buccellam panis, ab impudicis canibus, ſatietatem neſcientibus, devorandam: ac ad erroris cumulum addidiſtis auribus Regiis, auſibus temerariis figmentare, quod corruptorum judicum eſſet incurabilis corruptela, ſuſpicioſa pervicacia, inquiſitio infinita. Sed unde, putatis, inquiſitionis infirmitatem emergere, niſi ex infinita Regis curioſitate? unde illam, niſi ex infinita veſtra cupiditate? Finiatur veſtra cupiditas: finiatur Regia curioſitas: & inquiſitorum infinitas finietur. Sufficient enim Inquiſitores perpauci, ſi, veſtra cupiditate ſedata, ac Regali curioſitate curata, de perpaucis inquirere Rex ipſe non reſpuerit, ſed delicatam ſolertiam ſuam ſaltem in paucis exercere non recuſaverit, ſi paucorum fidem prudenter prætentaverit, ita quod experientia ſententiam, ſententia amicitiam, amicitia confidentiam, ſecundum rationis ordinem, antecedat. Væ vobis Vulpibus fraudulentis! demolientibus virtutum vineam, & moralem dehoneſtantibus honeſtatem: qui virtutes in vitia degenerare cogitis: qui vitia virtutum ſpecie palliatis: qui prodigalem bonorum dilapidationem nuncupatis magnificentiam: qui pro temporali miniſtrorum militia, ſeu verius malitia, decernitis ſacra ſtipendia execrando commercio compenſanda. Super quo vos ultra percutiemus, prævaricationem addentes? pinguis admodum eſt, ex adipe prodiens, iniquitas veſtra, craſſa plurimum eſt, ex malignitate procedens, cæcitas veſtra: vitioſæ meſſis veſtræ fertilitas metentis falcem nimis detinuit, dictantis calamum nimium fatigavit. Ideoque, præſentis Epiſtolæ prolixitatem, ac adulationum veſtrarum ſuperfluitatem pariliter præcidentes, vobis monendo conſulimus, & conſulendo præcipimus, ſub interminatione Regalis indignationis & noſtræ, quatenus ſuper adulatoriis Regis præconiis, quibus ſimplicitas ſua ſeducitur, virilitas effœmina-

f tur,

Digitized by Google

tur, fama læditur, infamia generatur, apponatis de cætero digitum ori veſtro. Alioquin, per Salutem Pharaonis, niſi deinceps omnis iniquitas os ſuum oppilaverit, non remanebit præſumtorum temeritas impunita. Si quæ vero commendationes rationabiles, viriles, utiles, & honeſtæ, prudentiam Regalem excitant, conſtantiam corroborant, juſtitiam regulant, temperantiam ornant, ſub earum fideli diſpenſatione liberam vobis concedimus facultatem. Ne autem modicum fermentum,

Reliqua deſiderantur.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google